

Odautorskim naddatkiem [Sieroszewskiego] wydają się natomiast rozważania kobiety dotyczące dzieci” (s. 147); z drugiej jednak starała się udowodnić „prymitywizm uczuciowy” (s. 165) na „literackiej Syberii Wacława Sieroszewskiego” (s. 165). Stwierdziła, że „U członków trzech plemion syberyjskich Wacław Sieroszewski zauważył »dzikość« emocjonalną przejawiającą się brakiem uczuć wyższych: miłości, czułości, empatii, altruizmu” (s. 164–165). Skoro uważa, że cytowane poglądy nie są sprzeczne z sobą, powinna to precyzyjniej uzasadnić w tekście. Autorka natomiast mogła nie wiedzieć, że przy analizie opisu izolowania trędowatych przez Jakutów nie trzeba odwoływać się do Europy w średniowieczu (s. 179); mało kto przecież wie, że na naszym kontynencie osady przeznaczone wyłącznie dla trędowatych istniały jeszcze... po drugiej wojnie światowej<sup>2</sup>.

Wszystkie wymienione usterki pracy są jednak drugo- i trzeciorzędne z punktu widzenia tematu podjętego przez autorkę, co pozwala książkę polecić czytelnikom.

A. Kijak udało się omówić niemal wszystkie źródła sposobu przedstawiania Syberii i Dalekiego Wschodu w utworach Sieroszewskiego oraz ustalić, w jakim stopniu wpłynęły na nie ówczesna nauka, literatura, religia, obyczaje, polityka i stereotypy. Zanalizowała czy, ewentualnie w jakim stopniu i dlaczego, pozaliteracka prawda została w poszczególnych tekstach przekształcona. Udowadnia, „że [nienaukowa] twórczość autora *Chajlacha* prezentuje informację kulturową i polityczną w sposób wiarygodny. W tym znaczeniu [...] posiada walory relacji naukowej” (s. 182). A. Kijak zauważa, że pisarz nie idealizował opisywanych ludów i narodów; ukazywał w swych utworach zarówno konfrontację, jak i dialog międzyludzki oraz międzykulturowy. Jak podkreślał, „[Europejczycy] o tyle są ludźmi, o ile umieją współczuć i świadczyć dobro. Poniżej tego poziomu istnieje mniej lub więcej kunsztownie wychowane zwierzę” (cyt. za: s. 183).

Tomasz Skrzyński

---

<sup>2</sup> Ostatnia — w rumuńskim Tichilești — istnieje do dziś.

### *Znani i nieznani dziewiętnastowiecznego Lwowa. Studia i materiały,*

[t. 1], pod red. Marka Przeniosły i Lidii Michalskiej-Brachy, Kielce 2007, ss. 167; t. 2, Kielce 2009, ss. 200

### *Znani i nieznani międzywojennego Lwowa. Studia i materiały,*

[t. 1], pod red. Marka Przeniosły i Lidii Michalskiej-Brachy, Kielce 2007, ss. 132; t. 2, Kielce 2009, ss. 228

Lwów w XIX w. oraz w okresie dwudziestolecia międzywojennego, obok Warszawy i Krakowa, był miejscem wielu inicjatyw naukowych, kulturalnych i społeczno-politycznych. Nie dziwi zatem fakt, że wielokulturowe środowisko tego właśnie miasta, stało się przedmiotem badań wielu ośrodków historycznych w Polsce, na czele z Krakowem i Rzeszowem<sup>1</sup>. W ostatnich latach do wspomnianego grona dołączyło także środowisko

---

<sup>1</sup> Lwów. *Miasto, społeczeństwo, kultura: studia z dziejów Lwowa*, t. 1–2, pod red. H. Żalińskiego, Kraków 1995 i 1998; t. 3–7, pod red. K. Karolczaka, Kraków 2000–2010; *Wielokulturowe środo-*

naukowe Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach. Rezultatem prac kieleckich historyków stała się praca zbiorowa pod redakcją Lidii Michalskiej-Brachy oraz Marka Przeniosły, która skupiła wokół siebie grono badaczy z wielu ośrodków w kraju: Rzeszowa, Wrocławia, Krakowa, Warszawy, Gdańska, Częstochowy, Bydgoszczy, Łodzi, Koszalina oraz ze Lwowa. Wspomniana wyżej publikacja stała się przedmiotem niniejszej recenzji. Pierwszy tom studiów i materiałów ukazał się w 2007 r. w dwóch częściach obejmujących wiek XIX i okres dwudziestolecia międzywojennego. Podjęte wówczas badania zaowocowały w 2009 r. opublikowaniem tomu drugiego. Podobnie jak pierwszy, składa się on z dwóch części i ukazuje historię Lwowa przez pryzmat działalności zasłużonych dla miasta ludzi, a także instytucji społecznych i kulturalno-oświatowych na przestrzeni XIX stulecia oraz lat 1918–1939. Poza artykułami i studiami o szerszym zakresie problemowym w obydwu tomach opublikowano mniej znane i słabiej dotychczas wykorzystywane przez polskich badaczy materiały źródłowe pochodzące ze zbiorów lwowskich archiwów i bibliotek, między innymi z Centralnego Państwowego Historycznego Archiwum Ukrainy, Państwowego Archiwum Obwodowego oraz Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. Wasyla Stefanyka.

Na pierwszą część pierwszego tomu, obejmującą okres dziewiętnastowiecznego Lwowa, składa się 9 rozpraw przybliżających działalność przedstawicieli lwowskich środowisk intelektualnych, instytucji kulturalnych i naukowych oraz stowarzyszeń społecznych. Sześć artykułów poświęconych jest postaciom, które w sposób szczególny zapisały się na kartach historii Lwowa. Do tego grona należy zaliczyć: Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego (1825–1899), założyciela Muzeum Przyrodniczego we Lwowie (tekst Kazimierza Karolczaka) oraz Kornela Ujejskiego (1823–1897), poetę i pomysłodawcę czytelní ludowej w Wygnance Górnej powstałej w 1892 r. (tekst Józefa Szockiego). Kolejne dwa artykuły autorstwa Jadwigi Suchmiel i Nadii Franko poświęcone są osobie Iwana Franko (1856–1916), znanego ukraińskiego prozaika, poety, tłumacza i wydawcy niezwykle mocno związanego ze środowiskiem kulturalnym Lwowa. Natomiast Kazimierz Szmyd przybliżył postać Juliana Ochorowicza (1850–1917), wykładowcy Uniwersytetu Lwowskiego, uczonego i filozofa. Następne studium poświęcone jest Bolesławowi Wyslouchowi (1855–1937), publicyście, działaczowi ruchu ludowego i jego żonie Marii (1858–1905), działaczce oświatowej i społecznej. Paweł Sierżęga, korzystając z prasy galicyjskiej (m.in. „Czas”, „Gazeta Narodowa”, „Gazeta Lwowska”), opisał jubileusz Józefa Ignacego Kraszewskiego z 1879 r. Tekst Tomasza Kawskiego przedstawia charakterystykę lwowskiego środowiska historycznego, koncentrując się na wybranych aspektach życia społecznego i naukowego. W ostatnim studium podjęta została problematyka dotycząca początkowego okresu działalności Polskiego Towarzystwa Filozoficznego we Lwowie w 1904 r. (tekst Małgorzaty Przeniosło).

W drugiej części pierwszego tomu odnajdujemy cztery artykuły poświęcone poszczególnym postaciom oraz trzy traktujące o działalności instytucji społecznych i gospodarczych. Barbara Gierszewska przypomniała postać Edmunda Libańskiego (1862–1928), uznanego inżyniera budowy mostów oraz propagatora wynalazków i osiągnięć naukowych. Joanna Pisulińska z kolei poświęciła swój artykuł Konstantemu Chylińskiemu

---

*wisko historyczne Lwowa w XIX i XX w.*, t. 1–5, pod red. J. Maternickiego i L. Zaszkiłniaka, Rzeszów 2004–2007; *Złota księga historiografii lwowskiej XIX i XX wieku*, pod red. J. Maternickiego, przy współpracy L. Zaszkiłniaka, Rzeszów 2007; *Kraków–Lwów: książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku*, pod red. J. Jarowieckiego *et al.*, t. 1–9, Kraków 1996–2009.

(1881–1939), ówczesnemu badaczowi dziejów starożytnych, pracującemu na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Następne studium przybliży drogę naukową Stefana Banacha (1892–1945), wybitnego przedstawiciela szkoły matematycznej we Lwowie (tekst Małgorzaty Przeniosło). Mariusz Nowak opisał lwowski okres w życiu Karoliny Lanckorońskiej (1898–2002), znanej i cenionej historyk sztuki. Ciekawe zagadnienie poświęcone oddziaływaniu pracodawców górnictwa i przemysłu naftowego na gospodarkę i lwowski rynek pracy w latach 1918–1939 przybliżył Mieczysław B. Markowski. Natomiast tematem artykułu Marka Przeniosły stała się działalność członków Tymczasowego Komitetu Rządzącego we Lwowie w latach 1918–1919. Źródła wykorzystane w tym studium, uzupełnione o wiele innych dokumentów znajdujących się w Centralnym Państwowym Historycznym Archiwum Ukrainy we Lwowie zostały wydane drukiem przez autora w osobnej pracy<sup>2</sup>. Ostatni artykuł autorstwa Lidii Michalskiej-Brachy przybliży zagadnienie społecznej aktywności Komitetu Opieki nad Uczestnikami Powstania 1863/1864, działającego we Lwowie w latach 1932–1939.

Całość omawianych studiów uzupełniają opracowania materiałów źródłowych z zakresu dziejów lwowskich instytucji, stowarzyszeń społecznych oraz korespondencja znanych osobistości Lwowa na przestrzeni XIX stulecia i okresu międzywojennego. W pierwszym woluminie Wiesław Caban podjął się opracowania nieznanych dotychczas listów Bronisława Zaleskiego do Józefa Szujskiego, które przechowywane są w zbiorach Biblioteki Naukowej im. W. Stefanyka we Lwowie<sup>3</sup>. Kolejną partię materiałów stanowią korespondencja wybitnych polskich historyków (Szymona Askenazego, Michała Bo-brzyńskiego, Waleriana Kalinki, Stanisława Smolki) z Romanem Pilatem, historykiem, dziekanem i rektorem Uniwersytetu Lwowskiego.

W drugiej części zamieszczone zostały dwa teksty charakteryzujące zasoby lwowskich archiwów. Pierwszy, poświęcony Aktom Zjednoczenia Polskich Chrześcijańskich Towarzystw Kobietych we Lwowie (1913–1939), przygotowany przez Lidię Michalską-Brachę na podstawie zbiorów Centralnego Państwowego Historycznego Archiwum Ukrainy, oraz kolejny, dotyczący zagadnienia niegospodarności w lwowskim Oddziale Związku Profesorów Szkół Akademickich, opracowany przez Małgorzatę Przeniosło na podstawie akt Państwowego Archiwum Obwodowego we Lwowie i Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

Na pierwszą część drugiego tomu *Znanych i nieznanych dziewiętnastowiecznego Lwowa* składa się 10 rozpraw. Cztery artykuły przedstawiają sylwetki biograficzne znanych we Lwowie działaczy społecznych, kulturalnych i naukowych. Pierwszy poświęcony jest postaci Franciszka Rawity-Gawrońskiego (1846–1930), uczestnika powstania styczniowego, ale przede wszystkim literata i historyka, który ze Lwowem związał znaczną część swojego życia. Autor rozprawy Eugeniusz Koko napisał o nim także odrębną monografię<sup>4</sup>. Kolejny artykuł, autorstwa Marii Domańskiej-Nogajczyk, przybliży postać Jana Stella-Sawickiego (1831–1911), powstańca 1863 r. i emigranta, który po powrocie z wychodźstwa osiedlił się na stałe we Lwowie i prowadził tam wieloletnią praktykę lekarską. Co

<sup>2</sup> M. Przeniosło, *Narodziny niepodległości w Galicji (1918–1919), wybór dokumentów z archiwów lwowskich*, Kielce 2007; M. Przeniosło, *Polska Komisja Likwidacyjna 1918–1919*, Kielce 2010.

<sup>3</sup> W. Caban, *Z Orenburga do Paryża. Bronisław Zaleski (1820–1880)*, Kielce 2006.

<sup>4</sup> E. Koko, *Franciszek Rawita-Gawroński (1846–1930) wobec Ukrainy i jej przeszłości. Studium archaizmu*, Gdańsk 2006.

istotne, autorka swoje ustalenia oparła w głównej mierze na niedostępnym dotychczas dla historyków rodzinnym archiwum Stella-Sawickiego. W tej części omawianego wydawnictwa na uwagę zasługuje również tekst Kazimierza Szmyda o działalności Bolesława Mańkowskiego (1852–1921), prekursora i nauczyciela pedagogiki we Lwowie, oraz artykuł Agnieszki Kawalec o Henryku Lubomirskim (1777–1850), zasłużonym w sposób szczególny dla środowiska naukowego i kulturalnego Lwowa. Autorka wykorzystała słabo znane dotychczas materiały źródłowe, na które składają się między innymi rękopisy znajdujące się w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu oraz w Bibliotece Naukowej im. W. Stefanyka. Dzięki temu dobrze poznajemy sylwetkę człowieka, który przyczynił się do rozwoju Ossolineum we Lwowie, zarządzając tą instytucją blisko ćwierć wieku.

W pozostałych artykułach została pokazana działalność środowisk naukowych, kulturalnych i społecznych Lwowa. W omawianym wydawnictwie zaprezentowano działalność naukową i dydaktyczną lwowskich matematyków z tak wybitnymi postaciami, jak Wacław Sierpiński, Zygmunt Janiszewski czy Hugo Steinhaus. Małgorzata Przeniosło w swym tekście przekonuje, że Uniwersytet Lwowski był w tym czasie jednym z głównych ośrodków wyrażania nowoczesnej myśli tych trzech uczonych, którzy w sposób znaczący przyczynili się do rozwoju nauk matematycznych w okresie II Rzeczypospolitej.

Nie mniej ciekawym zagadnieniem, podjętym w kieleckim wydawnictwie, jest przybliżenie historii lwowskich stowarzyszeń kolarskich w dobie autonomii galicyjskiej. Artur Kurek, opierając się na danych pochodzących z lwowskich instytucji archiwalnych, między innymi z Centralnego Państwowego Historycznego Archiwum Ukrainy oraz Państwowego Obwodowego Archiwum, opracował zestawienie osiemnastu stowarzyszeń kolarzy działających na terenie miasta do 1914 r. Na szczególną uwagę, z racji nieco odrębnej problematyki, zasługuje artykuł Jadwigi Suchmiel. Autorka głównym przedmiotem swoich rozważań uczyniła życie i pracę, także tę naukową, lezarek związanych ze Lwowem i wykształconych na Uniwersytecie Wiedeńskim. Skupiła uwagę przede wszystkim na działalności dwóch z nich: Zofii Czyżowskiej oraz Florze Ogórek-Pankowej. Zagadnienia podejmowane przez autorkę są kontynuacją jej wcześniejszych badań nad środowiskiem kobiet studiujących medycynę<sup>5</sup>.

Autorzy trzech ostatnich artykułów opisują kolejno: Marcin Soboń — lwowskie środowisko żydowskie, a dokładniej działalność towarzystwa „Przymierze Braci — Agudas Achim” w świetle lwowskiego dwutygodnika „Ojczyzna” wydawanego w latach 1891–1892; Małgorzata Buyko — związki wybitnego polskiego malarza Jana Matejki ze Lwowem oraz wystawy jego obrazów organizowane przez lwowskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych (warto wspomnieć, że sporą część tego artykułu zajmują materiały źródłowe zaczerpnięte między innymi z krakowskiego „Czasu” i „Gazety Lwowskiej”); Jerzy Z. Pajak — problematykę życia politycznego we Lwowie w okresie I wojny światowej, poprzez przybliżenie wydarzeń prowadzących do przejęcia przez Ukraińców instytucji staroruskich. Uzupełnieniem tej rozprawy jest aneks źródłowy zawierający Dokument Fundacyjny Towarzystwa „Narodnyj Dom” z roku 1912.

---

<sup>5</sup> Zob. m.in. J. Suchmiel, *Kariery zawodowe lezarek ze stopniem doktora wykształconych w Uniwersytecie Jagiellońskim podlegających pod Krakowską Izbę Lekarską do r. 1939. W stulecie immatrykulacji studentek medycyny*, Częstochowa 1998.

Druga część drugiego tomu *Znanych i nieznanых międzywojennego Lwowa* opracowana została w podobny sposób. Na całość składa się 10 artykułów, z czego pięć ma formę szkiców biograficznych osób związanych ze Lwowem — czy to przez miejsce urodzenia, czy przez podejmowaną tam działalność. Publikację otwiera rozprawa poruszająca niezwykle istotny problem rewindykacji zbiorów kultury polskiej z Rosji. Paweł Sierżęga przyjrzał się działalności znanego lwowskiego historyka Kazimierza Tyszkowskiego (1894–1940), który odegrał niebagatelną rolę w procesie odzyskiwania wielu cennych zabytków kulturowych, zwłaszcza źródeł pisanych. Autor oparł swoje ustalenia na przechowywanych w Bibliotece Jagiellońskiej *Papierach Kazimierza Tyszkowskiego* oraz na materiałach znajdujących się w Bibliotece Naukowej im. W. Stefanyka. Co istotne, artykuł ten jest pokłosiem szerszych studiów historyka nad przygotowywaną biografią Kazimierza Tyszkowskiego. Ze wszech miar na uwagę zasługuje również rozprawa Stefana Ciary poświęcona Helenie Polaczekównie (1881–1942), historykowi oraz kustoszowi Archiwum Krajowego Akt Grodzkich i Ziemskich we Lwowie. Autor nakreślił wizerunek niezwykle aktywnej i zaangażowanej naukowo lwowskiej badaczki między innymi na podstawie jej bogatej korespondencji z Oswaldem Balzerem, jaka przechowywana jest w zbiorach rękopisów wrocławskiego Ossolineum. Należy podkreślić w tym miejscu, iż rozprawa ta jest zapowiedzią przygotowywanej przez autora monografii poświęconej działalności naukowej i archiwalnej Heleny Polaczekówny.

Autorzy kolejnych trzech artykułów poddali analizie losy indywidualne przedstawicieli różnorodnych środowisk lwowskich: Kazimierz Szmyd przybliżył postać filozofa i pedagoga Kazimierza Sośnickiego (1883–1971), Małgorzata Przeniosło zajęła się działalnością Stefana Kaczmarza (1895–1939), byłego legionisty i reprezentanta lwowskiej szkoły matematycznej, natomiast Jacek Miliński poświęcił swoją rozprawę Juliuszowi Zulaufowi (1891–1943), byłemu legionście i generałowi brygady Wojska Polskiego.

Nowym zagadnieniem poruszonym w kolejnych dwóch tekstach jest udział Polaków w obronie Lwowa w 1919 r. W artykule autorstwa Bogusława Polaka przedstawiony został problem udziału poznaniaków w obronie Lwowa, wchodzących w skład 1. Ochotniczej Kampanii Poznańsko-Lwowskiej. Wartość tego tekstu podnosi mapa terenu walk w czasie odsieczy Lwowa w marcu 1919 r., a także wykaz nazwisk 11 żołnierzy wspomnianego oddziału, poległych w Małopolsce Wschodniej od marca do czerwca 1919 r. Natomiast w rozprawie Michała Polaka przybliżone zostały sylwetki kilkunastu obrońców Lwowa odznaczonych Orderem Virtuti Militari. Według Autora dla 42 żołnierzy było to odznaczenie pośmiertne.

Głównym ośrodkiem pracy naukowej i dydaktycznej w okresie międzywojennym we Lwowie był Uniwersytet Jana Kazimierza. Hanna Wójcik-Łagan, autorka kolejnego tekstu, poddała analizie szerszy problem: znaczenie uniwersyteckiego kształcenia a nauczycielska edukacja historyczna w latach 1918–1939. W artykule przedstawiona została rola lwowskich historyków, dydaktyków i nauczycieli historii w rozwoju fachowego i pedagogicznego przygotowania studentów do pracy nauczyciela. Charakterystykę lwowskiej problematyki okresu międzywojennego kończą studia Mariusza Nowaka i Igora Soliara. Pierwszy z wymienionych autorów poruszył ważną problematykę dotyczącą postaw ziemianstwa z terenu województwa lwowskiego wobec planów sowietyzacji ziem wschodnich II Rzeczypospolitej w 1939 r. Ciekawą propozycją jest również publikacja w języku ukraińskim drugiego spośród wymienionych autorów, który skoncentrował się na opracowaniu zasad organizacyjnych i działalności Narodowej Organizacji Ukraińców we Lwowie w latach 20. i 30. XX w.

Podobnie jak w przypadku pierwszego tomu, obie części składające się na tom drugi zamykają opracowania materiałów źródłowych. Znajdziemy tam teksty archiwalne z zakresu dziejów lwowskich instytucji oraz stowarzyszeń społecznych i naukowych na przestrzeni XIX stulecia i okresu międzywojennego. W części pierwszej uwagę zwraca opracowana przez Agnieszkę Kawalec korespondencja księdza Franciszka Siarczyńskiego (1758–1829), pierwszego dyrektora Ossolineum we Lwowie<sup>6</sup>. Materiały te opatrzone zostały obszernym wstępem, w którym autorka wnikliwie scharakteryzowała epistolarną spuściznę Siarczyńskiego. Do publikacji wybrała natomiast cztery listy z 1827 r. samego Siarczyńskiego oraz abp. lwowskiego Alojzego Ankwicza. Kolejne materiały źródłowe, które przechowywane są w Państwowym Historycznym Archiwum Ukrainy we Lwowie, dotyczą założonego w 1887 r. „Towarzystwa Weteranów polskich z r. 1863”. Lidia Michalska-Bracha przytoczyła we wstępie krótką genezę Towarzystwa, scharakteryzowała sylwetki biograficzne inicjatorów i zakres działalności tej instytucji. W swoim tekście autorka zamieściła trzy aneksy źródłowe zawierające najważniejsze dokumenty związane z działalnością Towarzystwa. Pierwszą część tego tomu zamyka edycja protokołów z posiedzeń Zarządu Polskiego Towarzystwa Filozoficznego we Lwowie z lat 1905–1913, opracowanych przez Małgorzatę Przeniosło. Jednocześnie autorka przedstawiła we wstępie rys historyczny Towarzystwa, przypominając postaci wybitnych lwowskich filozofów, takich jak: Kazimierz Twardowski, Mściśław Wartenberg czy Jan Łukasiewicz.

W drugiej części tomu drugiego zamieszczone zostały trzy edycje materiałów źródłowych. Pierwsza z nich, opracowana przez Jerzego Z. Pajaka, obejmuje dwa dokumenty Senatu Uniwersytetu Lwowskiego, dotyczące aktywności politycznej Stanisława Grabskiego w czasie rosyjskiej okupacji Lwowa w latach 1914–1915. Ciekawą propozycją są materiały przechowywane w Archiwum Historycznym Ukrainy we Lwowie przedstawione przez Marka Przeniosło. Ilustrują one pracę Zarządu organizacji Młodzieży Wszechpolskiej z lat 1925–1926, która działała w lwowskim środowisku studenckim. Tę część wydawnictwa zamykają materiały źródłowe opracowane przez Małgorzatę Przeniosło, dotyczące likwidacji katedry Stanisława Ruziewicza na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie w 1933 r. Zebrane przez autorkę dokumenty pochodzą z Lwowskiego Państwowego Archiwum Obwodowego, Archiwum Akt Nowych w Warszawie oraz Archiwum Matematycznego PAN w Sopocie. Do publikacji przeznaczona została też korespondencja Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z Wydziałem Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, dotycząca likwidacji III Katedry Matematyki kierowanej przez prof. S. Ruziewicza.

Opublikowane nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach oba tomy pracy zbiorowej pt. *Znani i nieznani dziewiętnastowiecznego Lwowa* oraz *Znani i nieznani międzywojennego Lwowa. Studia i Materiały* stanowią istotny wkład w rozwój badań nad historią Lwowa. Niewątpliwie jest to pozycja skierowana w znaczącej mierze do specjalistów zajmujących się podobną tematyką. Zamieszczone tam artykuły oraz materiały źródłowe znacząco przybliżają mniej znane fakty z działalności zarówno wybitnych osób, jak i instytucji naukowych, kulturalnych oraz społecznych funkcjonujących na terenie miasta w omawianym okresie.

Jarosław Dulewicz, Grzegorz Rykowski

<sup>6</sup> A. Kawalec, *Ksiądz Franciszek Siarczyński. Życie i działalność*, Wrocław 2007.